

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

11 квітня 2019 р.

Київ

№ 27-рк

Про припинення дій,
що містять ознаки порушення
законодавства про захист
від недобросовісної конкуренції

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши матеріали дослідження та подання Управління розслідувань недобросовісної конкуренції від 12.12.2019 № 127-01/719-п,

ВСТАНОВИВ:

1. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ

- (1) Порушення, передбачене статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, що вводить в оману.
- (2) Порушення, вчинене шляхом повідомлення на етикетці фарби акрилової, зокрема фарби акрилової торговельної марки «ЕКО КОНТАКТ» (далі – ТМ «ЕКО КОНТАКТ»), невизначеному колу осіб неправдивих відомостей, внаслідок обраного способу їх викладення, а саме, зазначення написів «ЕКО КОНТАКТ» з позначенням «ЕКО», у той час як у товариства з обмеженою відповідальністю науково-виробничого підприємства «Дніпро-Контакт» відсутні підтвердні документи, які видані уповноваженими органами та які підтверджують, що його продукція дійсно відповідає властивостям екологічної продукції, що може вплинути на наміри споживачів щодо придбання товару цього суб'єкта господарювання.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (3) Відповідачем є товариство з обмеженою відповідальністю науково-виробниче підприємство «Дніпро-Контакт» (далі – ТОВ НВП «Дніпро-Контакт», Товариство) (вул. Північна, б. 4Б, м. Новомосковськ, Дніпропетровська обл., 51200, ідентифікаційний код юридичної особи 24248561).
- (4) ТОВ НВП «Дніпро-Контакт» відповідно до інформації, розміщеної в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, зареєстроване 25.07.1996.
- (5) Основним видом господарської діяльності Товариства, згідно з КВЕД 20.30, є виробництво фарб, лаків і подібної продукції, друкарської фарби та мастик.
- (6) Отже, ТОВ НВП «Дніпро-Контакт» є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

3. ОБСТАВИНИ, ВСТАНОВЛЕНІ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕННЯ

- (7) Під час проведення Комітетом дослідження щодо дій суб'єктів господарювання з поширення на етикетках (упаковках) продукції написів «Еко», «еко», «Есо», «Екологічна», «Екологічно чиста» тощо Комітетом було надіслано вимоги про надання інформації на адреси суб'єктів господарювання, зокрема направлено вимогу ТОВ НВП «Дніпро-Контакт».
- (8) За наявною в Комітеті інформацією, ТОВ НВП «Дніпро-Контакт» здійснює виробництво й реалізацію лаків та фарб акрилових, зокрема фарби акрилової торговельної марки «ЕКО CONTACT» (далі – Продукція).
- (9) Зовнішнє оформлення етикетки Продукції виробництва ТОВ НВП «Дніпро-Контакт», зокрема фарби акрилової ТМ «ЕКО CONTACT», має такий вигляд:

- (10) Так, на етикетці, крім інших написів, містяться такі: написи «ЕКО CONTACT» з позначенням «ЕКО».
- (11) У своєму листі від 09.08.2016 № 71 (zareєстрований у Комітеті 12.08.2016 за № 8-127/7607) ТОВ НВП «Дніпро-Контакт» не зазначило, з якого саме часу здійснюється виробництво та реалізація Продукції з вищевказаними етикетками, а надіслало види етикеток, які використовує в господарській діяльності у період з 2014 по 2016 роки.
- (12) ТОВ НВП «Дніпро-Контакт» повідомило Комітет про те, що під торговельною маркою «ЕКО CONTACT» виготовляє також акрилову ґрунтовку глибокого проникнення, акрилову фарбу інтер'єрну, стійку до миття.
- (13) Товариство повідомило Комітет про те, що замовником етикеток є ТОВ НВП «Дніпро-Контакт» в особі директора підприємства Назаренко В.В., а розробником та виробником етикеток із написом «ЕКО» є ФОП Марков В.Ю. та ТОВ ВКФ «Візіон». Особою, яка несе відповідальність за інформацію, розміщену на етикетках Продукції, є директор Товариства – Назаренко Валерій Володимирович.

- (14) Товариство зазначило, що не використовує на етикетках Продукції напис «ЕКО», натомість використовує для випуску продукції власний знак для товарів і послуг .
- (15) Зазначене підтверджується копією свідоцтва на знак для товарів і послуг від 25.03.2013 № 168551 (далі – Свідоцтво).
- (16) Так, відповідно до Свідоцтва ТОВ НВП «Дніпро-Контакт» є власником знака для товарів і послуг .
- (17) Відповідно до Свідоцтва знак зареєстрований 25.03.2013. Дата закінчення дії Свідоцтва – 07.05.2022.
- (18) Отже, на етикетці фарб акрилових та ґрунтовки глибокого проникнення використовується знак для товарів і послуг , власником якого є ТОВ НВП «Дніпро-Контакт».
- (19) Товариство повідомило Комітет про те, що реалізація Продукції здійснюється безпосередньо ТОВ НВП «Дніпро-Контакт». Подальший перепродаж продукції Підприємством не аналізується.
- (20) Товариство повідомило Комітет про те, що в період з 2014 по 2016 роки не здійснювало реалізації продукції під торговельною маркою «ЕКО CONTACT» за кордон, не рекламувало Продукцію під торговельною маркою «ЕКО CONTACT» на території України та не брало участі у виставках.
- (21) Товариство зазначило, що екологічні характеристики Продукції ТМ «ЕКО CONTACT» на етикетках відсутні, а випуск продукції ТМ «ЕКО CONTACT» позиціонується підприємством як *«економічно вигідна продукція»* з невисокою для споживачів ціною.
- (22) За інформацією Товариства обсяг виробництва та реалізації продукції власного виробництва ТОВ НВП «Дніпро-Контакт» ТМ «ЕКО CONTACT» «Фарби інтер'єрної акрилової» у 2014 році становив 14 658 кг на суму 95 010,81 грн; у 2015 – 7 238 кг на суму 82 354,54 грн; у 2016 – 5 502 кг на суму 59 652,50 грн.
- (23) ТОВ НВП «Дніпро-Контакт» зазначило, що фарба акрилова ТМ «ЕКО CONTACT» проходить лабораторні перевірки щодо якості продукції, але не надало інформації про перевірки уповноваженими органами, які підтверджують, що продукція ТМ «ЕКО CONTACT» дійсно відповідає властивостям екологічної продукції.
- (24) На лютий 2019 року в Комітеті відсутня інформація щодо припинення використання Товариством на етикетках Продукції напису «ЕКО».

4. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ

- (25) Відповідно до частини сьомої статті 29 Закону України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» (далі – Закон) забороняється при маркуванні продукції, яка не відповідає вимогам цього Закону, використовувати позначення з написами «органічний», «біодинамічний», «біологічний», «екологічний», словами з префіксом «біо» тощо.
- (26) Відповідно до пункту 35 Технічного регламенту з екологічного маркування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.05.2011 № 529 (далі – Технічний регламент) (діяв до 17.01.2018), для застосування екологічного маркування суб'єкт господарювання повинен пройти процедуру оцінки відповідності продукції встановленим екологічним критеріям в органі з екологічного маркування.
- (27) Відповідно до зазначеного Технічного регламенту встановлено наступне.

Екологічне маркування – коротко і точно сформульований напис, символ чи зображення, що наноситься на етикетку або пакування продукції чи наводиться у документації на продукцію, технічних бюлетенях, рекламних матеріалах з метою зазначення певної екологічної характеристики продукції, компонента або пакування.

Відповідність продукції встановленим екологічним критеріям підтверджується сертифікатом екологічного маркування.

Екологічна сертифікація – процедура, під час якої визнаний в установленому порядку орган з екологічного маркування документально засвідчує відповідність продукції встановленим екологічним критеріям.

Орган з проведення оцінки відповідності продукції встановленим екологічним критеріям (орган з екологічного маркування) – незалежний від суб'єкта господарювання орган, який у своїй діяльності керується програмою екологічного маркування відповідно до вимог міжнародного стандарту ISO 14024 (ДСТУ ISO 14024 «Екологічні маркування та декларації. Екологічне маркування типу I. Принципи та методи»).

- (28) Отже, екологічна сертифікація, зокрема засвідчення відповідності продукції екологічним критеріям, здійснюється визнанням в установленому порядку органом з екологічного маркування. Відсутність належного факту встановлення відповідності продукції, що позиціонується як екологічна, екологічним критеріям є підставою не вважати таку продукцію екологічною.
- (29) Відповідно до Технічного регламенту орган з екологічного маркування не може:
- бути розробником, виробником, постачальником, монтажником або прямо залученим до зазначених видів діяльності, а також власником, користувачем, утримувачем продукції, яку він оцінює, крім продукції для власного споживання;
 - бути представником суб'єкта господарювання;
 - провадити будь-який вид діяльності, що може вплинути на незалежність його експертизи або неупередженість щодо діяльності з екологічної сертифікації, до якої він залучений, зокрема, надання консультаційних послуг або порад суб'єктові господарювання, продукція якого заявлена на сертифікацію.
- (30) Для проведення процедури з оцінки відповідності орган з екологічного маркування повинен мати:
- методичку системи управління якістю, відповідно до якої проводиться оцінка відповідності;
 - методичку провадження діяльності органу з екологічного маркування, в якій визначаються його завдання, чисельність персоналу, необхідного для проведення процедури з оцінки відповідності, ступінь складності технології виробництва продукції і характер виробничого процесу (партія продукції або продукція, що випускається серіями);
 - необхідну матеріально-технічну базу для забезпечення виконання завдань з проведення оцінки відповідності.
- (31) Персонал органу з екологічного маркування повинен мати необхідну освіту, підготовку, досвід у виконанні завдань з проведення оцінки відповідності та навички складання відповідних звітів.
- (32) Відповідно до статті 1 Закону України «Про акредитацію органів з оцінки відповідності» акредитація органів з оцінки відповідності – засвідчення національним органом України з акредитації того, що орган з оцінки відповідності відповідає вимогам національних стандартів, гармонізованих з відповідними міжнародними та європейськими стандартами, та у разі необхідності будь-яким додатковим вимогам щодо акредитації у відповідних сферах для провадження визначеної діяльності з оцінки відповідності.

- (33) Відповідно до статті 6 Закону України «Про акредитацію органів з оцінки відповідності» акредитація здійснюється національним органом України з акредитації.
- (34) Наказом Міністерства економіки України від 04.01.2002 № 5 було утворено Національне агентство з акредитації України та затверджено Положення про Національне агентство з акредитації України.
- (35) У зв'язку з викладеним, Комітет для з'ясування питання, чи є в Україні органи з екологічного маркування, які уповноважені на проведення екологічної сертифікації, листом від 16.09.2016 № 127-26/09-9800 звернувся до Національного агентства з акредитації України.
- (36) За інформацією, отриманою від Національного агентства з акредитації України, з 16.07.2013 по 26.09.2016 немає жодного акредитованого органу з оцінки відповідності.
- (37) Відповідно до статей 1, 24 і 33 Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» визначаються правові та організаційні засади здійснення добровільної оцінки відповідності, зокрема добровільна оцінка відповідності здійснюється органом з оцінки відповідності, що призначається центральним органом виконавчої влади та оцінка відповідності якого здійснюється національним органом України з акредитації. Попередня редакція вказаного Закону, що врегульовував аналогічні питання, а саме, Закону України «Про технічні регламенти та процедури оцінки відповідності», статті 1 та 28, також визначав необхідність призначення та акредитації органу з оцінки відповідності.
- (38) Пункт 3 Технічного регламенту встановлює, що орган з екологічного маркування, що є органом з проведення оцінки відповідності продукції встановленим екологічним критеріям, має бути визнаний в установленому порядку. Відповідно до пункту 1 статті 1 Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» додержання вимог технічного регламенту є обов'язковим та органи з оцінки відповідності, що виконують свої завдання з оцінки відповідності згідно з відповідними технічними регламентами, призначаються центральним органом виконавчої влади.
- (39) За наявною в Комітеті інформацією, в Україні на 2014-2016 роки, коли ТОВ НВП «Дніпро-Контакт» використовувало на етикетках Продукції позначення «ЕКО», були відсутні призначені належним чином та акредитовані органи з оцінки відповідності, що займаються екологічною сертифікацією.
- (40) Окремо зазначаємо, що національний стандарт України ДСТУ ISO 14024:2002 Екологічне маркування 1 типу є документом, який детально прописує принципи та методи, за якими орган з оцінки відповідності має проводити оцінку відповідності продукції на відповідність вимогам екологічних критеріїв. Цей документ не визначає порядку призначення та акредитації органу з оцінки відповідності, оскільки такий порядок визначається Законом України «Про технічні регламенти та процедури оцінки відповідності» та постановою Кабінету Міністрів України № 529 від 18.05.2011, і потреба в такому нормативно-правовому дублюванні відсутня.
- (41) Також звертаємо увагу на те, що стандартом ISO/IEC 17065:2012 «Вимоги до органів, що сертифікують продукцію, процеси, послуги» встановлено перелік критеріїв для органів сертифікації (зокрема, вимоги до структури, вимоги до персоналу, вимоги зовнішніх ресурсів, вимоги до процесу оцінювання, аналізування та прийняття рішення щодо сертифікації). Окремо у вступі до цього стандарту зазначено, що його можна використовувати як документ з переліком критеріїв для акредитації або призначення органами державної влади органів сертифікації. Отже, у самих стандартах зазначено про необхідність акредитації та призначення органами державної влади органів з оцінки відповідності.
- (42) Важливим є розуміння принципу добровільної сертифікації. Така сертифікація є добровільною для суб'єкта, який на власний розсуд приймає рішення про те чи буде він виробляти екологічну продукцію або ж звичайну. У разі якщо він прийняв рішення на

користь екологічної продукції і планує наносити відповідне маркування, то проходження процедури сертифікації у належно акредитованому й призначеному органі з оцінки відповідності стає для нього обов'язковим. Будь-які посилання на добровільність екологічної сертифікації як аргумент для відсутності імперативних норм для органу з оцінки відповідності, який проводить такі сертифікації, є безпідставними та неаргументованими. Лист Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 11.10.2016, в якому зроблено висновок про відсутність потреби в акредитації органів з оцінки відповідності, що мають намір працювати в добровільній сфері, не є нормативно-правовим актом та не встановлює правових норм, як власне в ньому й зазначено.

5. ВИСНОВКИ КОМІТЕТУ

- (43) Отже, ТОВ НВП «Дніпро-Контакт» на етикетці фарби акрилової ТМ «ЕКО КОНТАКТ» розміщує позначення «ЕКО», не маючи сертифікатів, дозвільних документів, які видані уповноваженими на те органами та які підтверджують, що його продукція дійсно відповідає властивостям екологічної продукції. Отже, зазначена інформація є неправдивою.
- (44) Обираючи серед аналогічних товарів пересічний покупець сподівається отримати продукт, що відповідає його потребам, керуючись інформацією, заявленою виробником, зокрема, про те, що зазначений продукт відповідає критеріям екологічного маркування.
- (45) Так, відповідно до наявної в Комітеті інформації, ринок виробництва та реалізації фарб акрилових є конкурентним.
- (46) На вітчизняному ринку реалізуються фарби акрилові таких виробників, зокрема: ТОВ «ОЛИМПИК КОЛОР», ТОВ «Поліфарб Україна», ТОВ ПП «ЗІП» тощо.
- (47) За наявною в Комітеті інформацією, не всі суб'єкти господарювання під час реалізації своєї продукції, зокрема фарб акрилових, використовують на етикетках своєї продукції такий напис, як «ЕКО», або будь-які інші позначення з написами «ЕКО». Отже, ТОВ НВП «Дніпро-Контакт» могло отримати неправомірні переваги в конкуренції відносно інших суб'єктів господарювання, які не використовують таке позначення.
- (48) Відповідно до частини першої статті 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» поширенням інформації, що вводить в оману, є повідомлення суб'єктом господарювання, безпосередньо або через іншу особу, одній, кільком особам або невизначеному колу осіб, у тому числі в рекламі, неповних, неточних, неправдивих відомостей, зокрема внаслідок обраного способу їх викладення, замовчування окремих фактів чи нечіткості формулювань, що вплинули або можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання (замовлення) чи реалізації (продажу, поставки, виконання, надання) товарів, робіт, послуг цього суб'єкта господарювання.
- (49) Отже, ТОВ НВП «Дніпро-Контакт» поширювало шляхом повідомлення невизначеному колу осіб неправдиві відомості на етикетці фарб акрилових про споживчі властивості Продукції внаслідок обраного способу її викладення, а саме, з використанням в оформленні етикеток фарб акрилових ТМ «ЕКО КОНТАКТ» позначення «ЕКО», не маючи дозвільних документів, які видані уповноваженими органами та підтверджують, що його продукція дійсно відповідає властивостям екологічної продукції, що може вплинути на наміри споживачів щодо придбання товарів цього суб'єкта господарювання.
- (50) У зв'язку з тим, що на етикетці Продукції зазначено неправдиву інформацію – позначення «ЕКО», це могло вплинути на наміри споживачів стосовно придбання Продукції ТОВ НВП «Дніпро-Контакт» саме як продукції, яка має відповідні екологічні властивості.

- (51) Отже, дії ТОВ НВП «Дніпро-Контакт» щодо оформлення обраним способом етикеток фарб акрилових ТМ «ЕКО КОНТАКТ», зокрема розміщення позначення «ЕКО», можуть містити ознаки порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення на етикетках Продукції інформації, яка є неправдивою через спосіб її викладення, що може ввести в оману споживачів щодо її характеристик.
- (52) Повідомлення невизначеному колу осіб неправдивих відомостей про характеристики продукції через розміщення на етикетці Продукції інформації таким способом могло вплинути на наміри споживачів щодо придбання Продукції та набуття ТОВ НВП «Дніпро-Контакт» більш вигідного становища порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які діють на відповідному ринку.
- (53) Отже, ТОВ НВП «Дніпро-Контакт» могло посилити конкурентну позицію та отримати неправомірні переваги в конкуренції не завдяки власним досягненням, а шляхом поширення неправдивих відомостей щодо характеристик Продукції.
- (54) У зв'язку з викладеним та враховуючи, що в Комітеті відсутня інформація про надходження звернень щодо випадків введення в оману споживачів Продукції виробництва ТОВ НВП «Дніпро-Контакт» щодо екологічних характеристик Продукції та інформація, яка б свідчила, що дії ТОВ НВП «Дніпро-Контакт» призвели до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, завдали значних збитків окремим особам чи суспільству, ТОВ НВП «Дніпро-Контакт» надаються обов'язкові для розгляду рекомендації.

Враховуючи наведене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Антимонопольний комітет України надає товариству з обмеженою відповідальністю науково-виробничому підприємству «Дніпро-Контакт» такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Припинити дії щодо використання товариством з обмеженою відповідальністю науково-виробничим підприємством «Дніпро-Контакт» на етикетці фарб акрилових торговельної марки «ЕКО КОНТАКТ» позначення «ЕКО», які містять ознаки порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, та утриматися від вчинення подібних дій у подальшому.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Про результати розгляду цих рекомендацій повідомити Антимонопольний комітет України у десятиденний строк з дня їх отримання.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

Головуючий –
перший заступник Голови Комітету –
державний уповноважений

М. НІЖНИК